

Til beslutningsforslag nr. B 51. Betænkning afgivet af Retsudvalget den 6. maj 1999

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om mulighed for straf for kollektiv deltagelse i lovovertrædelser

[af Bendt Bendtsen (KF) m.fl.]

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til justitsministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Justitsministerens svar på spørgsmål 1-5 stillet om B 14 i folketingsåret 1996-97 samt justitsministerens svar på spørgsmål 1 er optrykt som bilag til betænkningen.

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokratiets, Venstres, Socialistisk Folkepartis, Centrum-Demokraternes, Det Radikale Venstres, Enhedslistens og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget) beslutningsforslaget til *forkastelse*.

Et mindretal inden for flertallet (Vestres medlemmer af udvalget) finder som forslagsstillerne, at det er helt afgørende, at der kan straffes for bandekriminalitet, medens den blotte tilstedeværelse i nærheden af et gerningssted ikke i et retssamfund kan være kriminaliserende i sig selv.

Mindretallet finder imidlertid, at det er politiets muligheder for at opklare forbrydelser, der skal forbedres, og ønsker i den anledning, at der tilføres ressourcer til politiet. Endvidere ønsker mindretallet, at der indføres vidneregler, der gør det muligt for vidner at afgive forklaring, uden at den tiltalte gøres bekendt med vidnerens identitet. Beslutningsforslaget er efter mindretallets opfattelse udtryk for den udbredte misforståelse, at strafansvar for medvirken til en forbrydelse forudsætter, at der kan udpeges en bestemt gerningsmand til lovovertrædelsen. Dette er ikke en korrekt forståelse af gældende ret. Tværtimod er

medvirkensansvaret uafhængigt af, om andre medvirkende kan identificeres.

Mindretallet har hæftet sig ved, at der allerede er mulighed for at straffe alle, der ved tilskyndelse, råd eller dåd medvirker til et strafbart forhold. Alle samvirkende personer er principielt gerningsmænd, også selv om de ikke har været til stede på gerningsstedet. Derfor kræver den opnåede enighed i EU om forstærket indsats over for bandekriminalitet heller ikke ændring af dansk lovgivning, fordi den adfærd, som ifølge den fælles EU-aktion skal være strafbar, allerede er strafbar efter dansk ret.

Mindretallet har under udvalgsarbejdet gennemgået retspraksis. Den righoldige retspraksis, der er indgået i mindretallets arbejde, viser, at personer, der ikke har været til stede under udførelsen af en forbrydelse, rent faktisk er blevet straffet for både drab og vold m.v.

Frifindelser skyldes ikke udformningen af medvirkensbestemmelsen i straffeloven, men bevismangel. Således fremgår det af retsbelæringen i Blekingegadesagen, som er optrykt som bilag til betænkningen, at det ikke kunne bevises, at det skud, der dræbte en politibetjent, var et sigteskud.

Mindretallet henviser i øvrigt til rapporten fra arbejdsgruppen, der med statsadvokat Merlung som formand overvejede spørgsmålet om kollektiv straf i relation til rockerkriminalitet. Af det omtalte materiale fremgår det, at statsadvokat Merlung i en udtalelse af 11. juni 1993 har anført følgende:

»Det er min opfattelse, at dansk rets medvir-